

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้บริการการแพทย์แผนไทย
โรงพยาบาลพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นางสาววีรวรรณ สีละพัฒน์

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์	ปิ่นอนวลี	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. จรัสพรพรรณ	สงวนเสริมศรี	กรรมการ
อาจารย์ นายแพทย์ วิโรจน์	ตั้งเจริญเสถียร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและรายได้บริการการแพทย์แผนไทย และปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อบริการการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างคือ ข้อมูลค่าแรง ข้อมูลค่าวัสดุ ข้อมูลค่าลงทุน และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ผู้ป่วยที่มารับบริการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบฟอร์มบันทึกข้อมูลเพื่อรวบรวมข้อมูล ค่าแรง ค่าวัสดุ และค่าลงทุน และแบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เพื่อรวบรวมข้อมูลปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อบริการ วิเคราะห์ต้นทุนโดยวิธีกระจายต้นทุนทางตรง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้ ในทัศนะของผู้ให้บริการ พบว่า ต้นทุนต่อหน่วยบริการการแพทย์แผนไทย เท่ากับ 91.46 บาทต่อครั้ง ต้นทุนทั้งหมดของบริการการแพทย์แผนไทย เท่ากับ 334,666.16 บาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุน ค่าแรง 263,075.36 บาท ต้นทุนค่าวัสดุ 35,587.84 บาท และต้นทุนค่าลงทุน 36,002.96 บาท คิดเป็นสัดส่วนระหว่างต้นทุนค่าแรง : ต้นทุนค่าลงทุน : ต้นทุนค่าวัสดุ เท่ากับ 7.39 : 1.01 : 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนรวมมากที่สุดคือ ต้นทุนค่าแรง รองลงมาคือ ต้นทุนค่าลงทุน และต้นทุนค่าวัสดุ ตามลำดับ รายได้รวมที่เรียกเก็บจากการให้บริการการแพทย์แผนไทย เท่ากับ 111,089.00 บาท คิดเป็น

รายได้ที่เรียกเก็บต่อครั้งบริการการแพทย์แผนไทย เท่ากับ 30.36 บาทต่อครั้ง อัตราการคืนทุน
ของต้นทุนทั้งหมดจากรายได้ที่เรียกเก็บ เท่ากับ ร้อยละ 33.19 อัตราการคืนทุนของต้นทุนวัสดุจากราย
ได้ที่เรียกเก็บ เท่ากับ ร้อยละ 312.15

ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อบริการการแพทย์แผนไทย ในมุมมองของ
ผู้รับบริการ ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการรับบริการ ความเชื่อถือ ความสะดวกในการเดินทางมา
รับบริการ และความกลัวหรือไม่ต้องการรับการรักษารูปแบบปัจจุบันของผู้รับบริการ ส่วนในมุมมอง
ของผู้ให้บริการ พบว่า ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อบริการการแพทย์แผนไทย
ได้แก่ ความเชื่อถือของผู้รับบริการ รูปแบบการให้บริการ ปรัชญาการให้บริการ รวมทั้งขวัญและ
กำลังใจของผู้ให้บริการ

ข้อมูลจากการศึกษานี้ สามารถนำไปประกอบการพิจารณาในการพัฒนาบริการการ
แพทย์แผนไทย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสุขภาพองค์รวมของประชาชนอย่างแท้จริง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Independent Study Title Analysis of Cost and Revenue of Thai Traditional Medicine
Phaya Mengrai Hospital Chiang Rai Province

Author Miss Weerawan Seelapat

Master of Public Health Public Health

Examining Committee :

Asst. Prof. Waraporn	Pannavalee	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Jaratbhan	Sanguansermisri	Member
Lecturer Dr. Viroj	Tangcharoensathien, M.D.	Member

Abstract

The objectives of this study were to analyse cost and revenue of Thai traditional medical service and to find socio-cultural factors influencing Thai traditional medical service at Phaya Mengrai Hospital, Chiang Rai Province. The sample were data on labour cost, data on material cost, data on capital cost, the providers and the patients. The instruments were data recording forms to collect data on labour cost, material cost and capital cost, and interviewing forms to collect information on socio-cultural factors that had been influenced to the service. Direct allocation method was used to analyse the cost. Descriptive statistics and content analysis were used in data analysis.

The analysis of cost and revenue on provider perspective showed that the unit cost of Thai traditional medical service was 91.46 baht per visit, while the full cost was 334,666.16 baht, consisted of labour cost 263,075.36 baht, material cost 35,587.84 baht and capital cost 36,002.96 baht. The proportion of labour cost : capital cost : material cost was 7.39 : 1.01 : 1. The most influencing factor which affected the

full cost was the labour cost. The next ones were capital cost and material cost respectively. Accrual revenue was 111,089.00 baht, while accrual revenue per visit was 30.36 baht per visit. Full cost recovery rate (accrual revenue by full cost) was 33.19 % and material cost recovery rate (accrual revenue by material cost) was 312.15 % .

Socio-cultural factors that has been influenced to the Thai traditional medical service on patient perspective were satisfaction of services, trust, convenience in travelling and fear or did not want to be treated by modern medical service. While for provider perspective ,these factors were trust and belief of patient, pattern of service, philosophy in service and moral support of health personnel provider.

The results of this study could be used as part of decision making in the developing of Thai traditional medical service in order to provide best benefit for people health.